

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 417 בס"ד ערש"ק פר' פר' נח (ב דריה חשון) ל' תשרי תשע"ב

פצצות יקרים

אלה תולדות נח וכו' (ו', ט') דרוש במדרש נייחא לעליונים נייחא בתחתונים, שמעתי כי צדיק באמונתו יחיה, אם הוא בעל בטחון יכול לסמוך על זה, הכל לפי האדם כי לאו כל אדם יוכל לסמוך על הבטחון שלו... וזהו שנאמר צדיק באמונתו יחיה דייקא של צדיק, וזהו נייחא לעליונים בבחינת צדיק כי אז ראוי לו לסמוך על הבטחון שיהיה לו נייחא בתחתונים.

איש צדיק תמים (ו', י') איתא בספרי מצינו שאומרים מקצת שבחו של אדם בפניו וכו' שמעתי מפי צדיק אחד כשאדם עמוס ברוב טובה כלומר שה' מזמין כל צרכיו בפנים שוחקות יש לו לחשוש שמא השפעה זו בבחינת משלם לשונאיו על פניו להאבידו ח"ו. נמצא שאין כאן אלא מקצת שבחו. וכשאדם ח"ו בצער ונרמה לו שיש לו הסתר פנים הנקרא שלא בפניו ומאמין בה' שאין כאן הסתר פנים אלא כולו לטובתו וכולו שבח נמצא שלא בפניו אומרים שכולו שבת.

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו', ט') בחו"ל מצינו (מדרש תנחומא נחה) שנים נקראו צדיקים נח ויוסף מפני ששניהם פירנסו את העולם. מכאן שתואר צדיק נקרא מי שדואג לכלל לקיום העולם מה הוא רחום אף אתה רחום וכו'.

נח איש צדיק תמים בדורותיו (ו', ט') דהנה הצדיק השלם ההולך תמיד באחרות האמיתי הוא משפיע שפע טובה וברכה לכל ישראל. ולזה מרמז אות צדיק שנכתב נו"ן ויו"ד. ראש עליון של הנו"ן הוא קצר רמו אל האחרות שהצדיק הולך בו ורגל התחתון הוא רחב רמו שהצדיק צריך להשפיע להרחיב ולפשט ההשפעה על כל ישראל - והיו"ד שעל הנו"ן מסמל את המקור שמשם באה עיקר ההשפעה עי"ש. (נעם אלימלך)

צהר תעשה לתיבה (ו', ט') תאיר את התיבה היינו הדבורים היוצאים מפיו בתורה ותפלה יהיו מאירים עם חיות הבורא.

ופתח התיבה בצדה תשים (ו', ט') רמו שהצדיק צריך להיות תמיד בתשובה על דרך דאיתא בגמ' למה כרעיה דה"א תלוי מאן רבעי למיעל וכו'. וזהו בצדה תשים דהיינו שיכנס באותו פתח שהוא מן הצד של ה"א שהוא רמו לתשובה.

ויבא נח - אל התיבה (ו', ז') רש"י נח מקטני אמנה היה, הגם שנח היה צדיק גדול ותמים היה קטן בעיניו מאד ולא היתה לו אמונה בעצמו שהוא צדיק, שהוא מושל ויכול לבטל את הגזירה, אדרבה החשיב עצמו כאחד מאנשי הדור וחשב שאם הוא מסוגל להנצל דרך התיבה גם כל בני האדם הם יכולים להנצל ולכך לא התפלל על הדור.

ולא מצאה היונה מנוח וגו' וישלח ידו ויקחה וכו' (ח', ט') להלן (י"א) כתוב ותבא אליו היונה ומשמע שהיונה נכנסה לתיבה מעצמה, וצריך להבין למה בשליחות זו (הראשונה) היה צריך לשלוח יד להביאה אליו? ואולי בא לרמוז שבפעם הראשונה שעדיין המים על הארץ לא נכנסה בעצמה כי יש שחזרתה בשורה רעה משא"כ בפעם השנייה שהיתה ליונה בשורה טובה בפיה ע"י העלה של הוית נכנסה מעצמה. (עקבי אהרן)

ולא אוסף עוד להכות כל חי (ח', כ"א) ה' נשבע שלא יביא עוד מבול, וצ"ב מה נשתנו דורות הבאים מדור המבול? ונראה שהדור שאחר המבול התקטנו בכול עניניהם ואינם מסוגלים לעשות את מה שעשו לפני המבול וממילא לא אוסף כי לא יגיעו לאותו קלקול שאמורים היו לקלקל לפני המבול. (כרם טוביה)

שלשה אלה בני נח ומאלה נפצה כל הארץ (ט', י"ט) שלשת בני נח מסמלים את המוב-שם הרע-חם הממוצע-יפת. כך מתחלקת דרכם של כל יושבי הארץ.

וימנע כרם... וישת מן היין וישכר וכו' (כ"א) בתרגום יונתן בן עוזיאל הוסיף שמצא גפן מגן ערן מלמדנו שאפילו מה שמקבלים מגן ערן ניתן לקלקל כאשר השימוש לא נכון. (פלני מים)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש ז"ע"א ה"א ח"א פ"א ע"א ח"א

417

- א -

אפילו התחלה של עבודת הבורא, כל העבודה היא רק אינטרסים - אהבה שתלויה בדבר - שהאדם רוצה להשיג את הדברים הטובים שיש מהבורא. את הדברים הטובים הוא משיג אבל את הבורא בעצמו אין לו. רק כשהוא מפחד מכל הדברים שסביבו, ורוצה להשיג כל מה שיכול להשיג מהבורא, אז הוא חי איתו. ההשגה שאנו יכולים להשיג בבורא היא כאשר אנו משיגים שאי אפשר להשיגו מפני שהוא אין סוף - כי לא יראני האדם וחי. למרות שבודאי יש אפשרות להשיג את הבורא, כמו שמשגה רבינו ידעו פנים אל פנים, אבל יש גבול עד היכן מגעת ההשגה, זו גופא היא תכלית ההשגה - כי לא יראני האדם וחי. באותה שעה שמשגה רבינו ביקש "הראני נא את כבודך" באותו רגע הוא השיג "כי לא יראני האדם וחי", כי אז הוא היה בתכלית הדביקות, בבחינת פה אל פה אדבר בו, והשיג את תכלית ההשגה - כי לא יראני האדם וחי. ופני לא יראו. נמצא שמתוך דבקתו של משה רבינו והשגתו בבחינת פנים בפנים, מזה השיג שהוא אין סוף, וממנו נודע בעולם שהקב"ה אין סוף. מהיכן אנו יכולים לידע דבר כזה? מי הוא זה ואיזה הוא שהגיד לנו דבר זה? אלא שמתוך שמשגה רבינו עבד על עצמו השיג את תכלית מה שניתן להשיג ממנו - כי לא יראני האדם וחי, ופני לא יראנו. מתוך שתיתקנו והדומיה שלו נודע לו מתוך מציאותו שהבורא הוא אין סוף.

ואף אנו כמו כן, מלבד ידיעת בית רבו

הקב"ה ברא את האדם באופן שיכיר מעצמו את מציאות הבורא ויתדבק בו. אולם כשמשגה רבינו רצה להשיג את מציאותו וביקש "הראני נא כבודך", אמר לו השי"ת "כי לא יראני אדם וחי", אינך יכול להשיג, כי אתה אדם והקב"ה אינו אדם. נתתי בך חלק ממני ("חלק אלוקה ממעל") ואותו אתה יכול להשיג ע"י הכנעה. כאשר תעבוד על עצמך, ותכניע את עצמך, ותגיע למצב שבו נגמרים האינטרסים. באופן זה אני רוצה לגלות את עצמי אליכם ולהראות לכם את כבודי כפי שאתם יכולים להשיג פנים אל פנים. לא בחינת "פנים אל פנים" כמו שדוד המלך חשב לאהוב את הבורא בכלות הנפש ללא סיבה וללא יראה, כי הרי הקב"ה לימד אותו שאי אפשר ללא סיבה, ואין דרך להשיגו ללא פחד מהסכנה בה אנו שרויים שלא נבחר ב"ונחנח מה".

נמצא שהדרך להשיג את הבורא - כל אחד כפי עבודתו שהוא יכול להשיג - היא הכרת הסכנה בה אנו שרויים, שלא להסיח דעת ממנה, ולחיות בפחד בכל נשימה ונשימה מחמת מציאות הבחירה בה אנו שרויים שעלינו לבחור תמיד להדבק בה' ולא לשכוח ממנו - "ואתם הדבקים בה' אלוכם חיים כולכם היום".

ותכלית הדביקות היא כאשר האדם מגיע להשגה שאי אפשר להשיג, והוא משיג "כי לא יראני האדם וחי". אנו חושבים שאנו עובדים את השם ומשיגים אותו, בזמן שאין כאן

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

417 ג

- ב -

אולם את המציאות הזו של "כי לא יראני האדם וחי" אי אפשר להשיג אלא בזמן שאנו חיים כולנו באהבה שאינה תלויה בדבר. כי בשעה שאדם רוצה איזה דבר טוב שחסר לו ויש אצל חברו, או שהוא צריך שהלה יעשה לו טובה בממשלה, או כל מיני דברים מעולם הגשם שהוא צריך והוא יודע שאין לו אפשרות להשיג אם לא ע"י האדם הזה, הוא מחפש להתקרב ולהתחבר אליו בכדי להוציא ממנו את מה שרוצה להשיג. הוא נהיה ידיד שלו, ומראה לו ידידות, וזה המסכן לא יודע כלל מה פתאום הוא קיבל כזה ידיד טוב. הוא חושב שיש לו כבר ידיד אמת שאתו ילך בכל העולמות, והוא שוכח שהוא חי בעולם הטבע, והטבע הוא רק אהבה שתלויה בדבר, רק חיי אינטרסים. זה האסון שלנו. לכן אנו בצער גדול, והגלות עדיין נמשכת, וחבית השלישי עוד לא בנוי לדאבונינו הגדול מפני שתפילתנו אינה בשלימות.

כמו שאת הבית הראשון בנינו בידיים ממש, כן כאשר אנו נהיה בבחינת אין, יבנה הבית השלישי מהתפילות שלנו. מבית המקדש נשאר לנו רק הכותל המערבי, שלא נחרב מפני שבנה אותו דוד המלך, שהוא כתר מלכות, בבחינת אין, לכן גם האבנים האלו הם בבחינת אין, ובגלל זה הם קיימים. ואין הכוונה ל"אין" שהוא כלום, רק לחכמה מאין. אין שהוא מציאות הבורא. ואם כן מי שיוורד להתפלל בכותל כביכול הוא עומד לפני הקדושה עצמה. ולכן כל העולם, ואפילו

מגירסא דינקותא שיש לנו בורא שמנהיג אותנו שהוא ברא את כל העולמות והוא אין סוף, עלינו לדעת ולהכיר שהוא אין סוף. ממה ששמענו ולמדנו עדיין אין זו השגה. ואי אפשר להשיג אם לא שכל אחד ישבור את עצמו, ויענה את עצמו, וירדוף אחר שרשו להכיר את מציאותו. כי בכל העבודה שאנו עובדים עדיין לא התחלנו לעבוד את הבורא, אין גם אחד בכל העולם שעבד אותו, אפילו משה רבינו רבן של ישראל לא התחיל לעבוד את הבורא, רק מתוך העינויים שעבר השיג שכל הפעולות שלו אינם ממנו, וכמו שאי אפשר לשתות מכוס אם לא שפכו לתוכה מים, כך אי אפשר לעבוד מאומה, אפילו פעולה או תנועה, אם לא שזה שברא אותנו מפעיל אותנו לעבודתו. מתוך זה יכיר וישיג שאין הוא מציאות של ממש כי אם אין, ומתוך הכרה זו ישיג את בוראו, כמו שדוד המלך אמר "לך" - אם אני רוצה להשיג אותך, "דומיה" - אז זה "תהלה". אבל ללא "דומיה" אין תהלה. זה סתם דיבורים, מצות אנשים מלומדה.

בדרך זו אנחנו יכולים להשיג את בוראינו. אם אנו הולכים בדרכי התורה אז יש לנו אפשרות להשיג את בוראינו עד היכן שאנו יכולים להגיע להשיגו - כי לא יראני האדם וחי - כל אחד כפי המדריגה שלו. לא רק משה רבינו היה יכול להשיג, כולנו בני איש אחד וכולנו יכולים להשיגו. מעבודתינו, ומשפלותינו, ומהכנעתנו, יכולים להשיג כי לא יראני האדם וחי.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

ד 447

הקב"ה הראה לנו: כמו שאנו יכולים לבנות את העולם הגשמי עם כוחותינו וגבורתנו וחכמתנו, ככה אנו יכולים לבנות עולמות עם הפה שלנו - ונשלמה פרים שפתינו. רק עם השפתיים אנו יכולים לבנות עולמות.

המשך יבוא אי"ה

אומות העולם, כולם נבהלים משארית הפליטה של בית מקדשינו. והיות שדוד המלך הוא בחינת מלכות דקדושה, "דוד מלך ישראל חי וקיים", לכן הכותל שהוא בנה נשאר קיים לעד ולא נחרב. באותה בחינה יהיה הבית השלישי שאנו נבנה בתפילותינו.

שהשמחה במעונם

הר"ר יהודה פרוש ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' להולדת הנין
הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר בנימין כץ ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר משה זאב רובינפלד ומשפ' להולדת הבן
הר"ר ישעיה קרויס ומשפ' להולדת הנכדים
הר"ר יחיאל פרוש ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר פרץ פרוש ומשפ' להולדת הבן
הר"ר אלי גרוס ומשפ' להולדת הבן
הר"ר יצחק ליפשיץ ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לנישואי הנכדה
הר"ר אהרן קלירס ומשפ' לנישואי הבת
הר"ר דוד דרלי ומשפ' לנישואי הבן ולהולדת הנכדה

לעילוי נשמות

הר"ר דוד יעקב בן אריה מרדכי ז"ל גלב"ע א' מר חשון תשס"א

הר"ר יעקב רב בן אהרן שמואל ז"ל גלב"ע א' מר חשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע